

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

— Mondja meg a jelölt, melyek voltak Stefan cel Mare külpolitikájának irányító szempontjai?

A jelölt a szegény nyolcadikos, aki most érettségit akar tenni, természetesen némán áll a kérdés hallatára. Nagyon valószínűnek tartjuk, hogyha helyette nem egy tizenhét éves diák, de a város legkiválóbb román intellektuálja állott volna a nagyváradi érettségi-bizottság előtt, hasonlóképpen dermedt tudatlansággal meredt volna a kérdező professzor úrra. Az érettségi vizsgán nem az akadémiai tudósok magaslataira kell felemelkednie, hanem a diákok természetes kisebbségi és tantervekben szigorúan megszabott képzettségéhez kell leszállania annak a tanárnak, aki a katedrán ül. Az érettségi nem szellemi torna, nem tudományos kísérletezés, nem az egyforma intellektuális erők játéka, az érettségi egy rossz és szigorú törvény gyakorlati átültetése, az ifjú generáció nagy próbatétele, ideigkies megfeszítése, a középiskolai diákság átvonuló mesgyéje az élet küzdelmei felé: aki ez elé mesterségesen lőnek akadályt, az ennek az ifjúságnak nem a legjobb barátja.

A lengyel kormány paktumot kötött a zsidókkal, akik hatvan taggal ülnek a lengyel parlamentben és rendezte végül a zsidó kisebbségi kérdést. Megadta a zsidóknak az összes kisebbségi jogokat és az egész vonalon ledöntötte azokat a korlátokat, amelyeket a zsidóság kulturális és gazdasági boldogulása elé emeltek. Azt mondják, hogy ezt a lengyel kormány külpolitikai okokból tette, de az is lehetséges, hogy belpolitikai okokból lépett a kormány a bölcsesség útjára, mert a 60 zsidó képviselő alapos obstrukciót rendezett a lengyel parlamentben. Mindegy, hogy miért. Bizonyára nem jó dolgában tette, hanem muszájból. Egy lengyel miniszter szerint, olyan népkisebbséggel, amely az ország lakosságának tizszázalékát teszi ki — harminc millió lakosból három millió a zsidó — mint államfenntartó elemmel kell tárgyalni és megegyezni, amint hogy a paktum első pontja elismeri, hogy a zsidóság államfenntartó nemzet Lengyelországban. Vajon más országokban, mikor fogunk arra a belátásra jutni, hogy a népkisebbségeket nem ellenségekként, hanem államalkotó tömegekként kell kezelni. Mert például nálunk a magyarság is körülbelül éppen tizszázalékát teszi ki az ország népének. A zsidóság is külön, körülbelül szintén tizszázalékát. De azért sohasem voltunk messzebb attól, hogy államfenntartó népeknek tekintsenek bennünket, mint ma. Igaz viszont, hogy gondoskodtak arról, hogy ne legyen hatvan képviselőnk a parlamentben és ne tudjunk obstruálni.

Mindenki meg van lepve, hogy Bratianu tegnap újból kijelentette, hogy a liberálisok még sokáig maradnak uralmon. Ebben a rovatban már egy évvel ezelőtt megírtuk, hogy teljesen neveltséges az ellenzék vetélkedése az utódlásért, mert a liberálisoknak eszük ágában sincs, hogy menjenek. Talán azért csináltak olyan közigaz-

gatási törvényt, amely az egész ország adminisztrációját a központi kormányhatalom kezébe adja, hogy azután jöjjön egy más kormány és ellenük felhasználja. Azért hoznak-e olyan választói reformot, amely garantálja a kormány majoritását, hogy ezt a többséget egy másik kormány szerezzé meg magának? Neveltséges. Az ellenzék mindaddig nem fog a hatalomhoz jutni, amíg cselekedetét az irányítja, hogy a másik ellenzéki csoportot elüsse a kormányzástól. Be kell látni, hogy a liberális kormány olyan erős, hogy ezt csak az ország összes ellenzéki erőinek szilárd egyesülése döntheti meg. Egybe kell foglalni mindenkit: ellenzéki román pártokat, nemzeti kisebbségeket, munkásokat annak

a demonstrálására, hogy a liberálisokkal szemben milyen hatalmas közvélemény áll. De ma? A néppárt dolgozik a koalíció ellen. A nemzeti-párt féltékeny szemmel kémleli, vajon szövetséges társa, a parasztpárt nem érte titokban egyet a néppárttal. Mindketten óvakodva tartják magukat távol a nemzeti kisebbségektől, hogy a sovánisza gyanakvás be ne fertőzze őket. És végül csodálkoznak, hogy a kormány marad. Mintha nem ők tennék lehetővé, hogy csakugyan maradjon. A felelősségben azért a nyomoruságért, amit a liberális kormányzás jelent, osztoznak mindazok, akik a kormányt a további megmaradáshoz hozzászövik.

A közigazgatási reform bizottsága kimondotta a margittai és érmihályfalvai járások elszakítását

Jeleztük már, hogy a közigazgatási reform kapcsán a mai Biharmegye megcsonkítását vették tervbe. Ezt a kérdést tegnapelőtt tárgyalta az a bizottság, amelyet a kormány az új közigazgatási törvény végrehajtásának előkészítésével bízott meg. Sovány reménységet tápláltunk eddig, hogy győz a szebb belátás a politikai szempontok felett és azt a kompakt közigazgatási és közigazdasági egységet, amit ma Biharmegye jelent, nem fogják megbolygatni. Azonban nem így történt: a belügyminiszteriumban működő bizottság kimondta, hogy a margittai és az érmihályfalvai járást elcsatolják Biharmegyétől.

Tegnap érkezett haza ennek a bizottságnak tárgyalásairól Tempeleán Dezső alispán, aki hozzáintézett kérdésünkre ezeket jelentette ki:

Az új közigazgatási törvény életbeléptetésének első fázisa a vármegyék újból való beosztásából áll. Ebben az ügyben be voltak rendelve az összes prefektusok, de Popovici Miklós prefektus úr betegsége folytán nekem kellett részt vennem ezen az értekezleten. Befejezett tényekről nem számolhatok be, mert a döntés a miniszter-

től függ. Az új közigazgatási törvény végrehajtásának kidolgozásán egy bizottság működik a belügyminiszteriumban. Ez a bizottság tervbe vette Biharmegye kettéosztását. Felsőralt indokaim hatása alatt azonban ezt a tervet a bizottság elejtette. Minthogy azonban Biharvármegye túlnyomóan a bizottság minden tiltakozásom ellenére azt fogja a miniszternek javasolni, hogy a margittai járás — hét község — és pedig Hancsita, Sárszeg, Poklusa, Fancsika, Derisoara, Derna, Tria, Sacalasan kivételével — a szomszédos Szilágyvármegyéhez csatoltassék; az érmihályfalvai járás pedig részben Szilágyvármegyéhez, részben Szatmárvármegyéhez oszthatassék be. E javaslat szerint 60.000 lélekkel kevesebb lesz Biharmegye lakossága, amely ezidő szerint 420.000 lelket számlál.

— Eljártam más megyei ügyekben is.

— Bukarestben Popovici Miklós dr. prefektus úr egészségi állapota felől mindenki melegen érdeklődik és megkértek, hogy tolmácsoljam azt a kívánságot, hogy mennél előbb gyógyuljon meg.

Eddig szól az alispán nyilatkozata. A kérdésre legközelebb visszatérünk.

Sulyok vagy Szabolcska

Miért hagyják szabadjára a reformátusok püspökválasztását?
Részletek a szatmári püspökjelölő értekezletről

Az egész romániai magyar református világ a legnagyobb érdeklődéssel tekintett a kedden lezajlott szatmári püspökjelölő értekezlet elé. Az értekezletről szóló tegnap-i tudósításunk már közölte az eredményt, hogy a püspökjelölő értekezlet tulajdonképpeni célját, tudniillik a két jelölt közül az egyiknek ajánlásában való megalapodást: — eladni nem tudta.

Az egyházkerület hét egyházmegyének küldöttei nem tudták megállapítani azt, hogy a püspökjelöltek közül Sulyok István vagy Szabolcska remélhetően több szavazatot s így nem tudtak dönteni afelőtt sem, hogy az egyházi harcok elkerülése céljából Sulyoknak, avagy Szabolcskának lenne-e kötelessége visszalépni a jelöléstől. A valószínűbb választási esély megállapításában erősen akadályozta az értekezletet a Szabolcska Mihály hívei, főleg Harcsár Géza

egyházkerületi főjegyző részéről megnyilvánuló antagonizmus.

Harcsár Géza mindjárt az ülés kezdetén két hírlapi cikk sugalmazását imputálta a Sulyok-pártiaknak. Az egyik cikk egy kolozsvári napilap értesülését tartalmazta arról, hogy a kormány többé nem kíván beleszólni a királyhágomelléki egyházkerület megszervezésének kérdésébe. Ilyen formában az értesülés hírlapi közzététele Sulyok malmára hajította a vizet, mert tudvalevőleg Szabolcska Mihály jelölése azon a feltevésen alapult, hogy az egyházban már püspökké választott Sulyokot a kormány úgy sem ismeri el, mint Szabolcska Mihály persona grata Bukarestben. Ha tehát a kormány — mint a kolozsvári lap közölte — tényleg nem óhajt többé beleszólni a kerület szervezésébe, akkor elesnek Szabolcska megválasztásá-

nak szükségessége és Sulyokkal szemben nem állhatna fenn többé komolyan vehető ellenzék.

Harcász Géza kétségbevonata a kormány dezinteressmentját bejelentő hír valódiságát és a közleményt a Sulyok-párt kortesfogásának minősítette. Javasolta, hogy ezeket engedjen a jelölő értekezlet szabad folyást a dolgok menetének és oszljon szét anélkül, hogy a jelöltek közül bármelyik mellett megnyilatkoznának.

Harcász szavai általános megdöbbenést keltettek.

Telegdi József, mint a Sulyok-párt egyik tagja reflektált az elhangzott insznuációkra:

— Ha most mi határozat nélkül széjjelmegyünk — kezdte — úgy az csak további háborúskodást, további elkeseredést fog eredményezni. Harcász főjegyző úrnak óvatosabbnak kellett volna lennie kijelentéseiben. Harcász nem tud bizalommal viselkedni a Sulyok-párttal szemben, állítása szerint nem nyilatkozhatik meg bizalmasan és őszintén, mert hasonló őszinteséget Sulyok hívei részéről nem tud feltételezni. A bizalmatlanságot Harcász egy hírlapi cikke építi, aminek sugalmazását Sulyok híveinek tulajdonítja. Ezt az insznuációt — mondja Telegdi József — a Sulyok-párt nevében visszautasítom. Ha azonban Harcász főjegyző úrnak tudomása van arról, hogy Sulyok hívei közül bármely célból sugalmazta a szóbanforgó cikket, tessék megnevezni az illetőt és mi leszünk azok, akik az illetőnek egyházbiróság elé állítását elsősorban fogjuk követelni.

Felteszi ezután Telegdi a kérdést: meg van-e oldva az egyházkerület ügye, ha a jelölő értekezlet Harcász javaslata szerint, határozathozatal nélkül széjjeloszlik?

Az elnöklő Csaba Adorján főgondnok-helyettes a Harcász körül keletkezett vita zavarában csak annyit tud mondani, hogy ő maga sem képes feltételezni, hogy egy egyházi párt olyan fondorlatos eszközökhöz nyúljon, amilyennel Harcász a Sulyok-pártot meggyanúsította.

— En a hírlapi közleményeket — mondja a gondnok-helyettes — inkább a legtöbb egyházkerületi gyűlésen megfordult újságíróknak tulajdonítom.

Tarnóczy Lajos: Nem tudok szabadulni az agresszív hang hatása alól, amit Harcász főjegyző úr velünk szemben az imént magának megengedett. A Sulyok-párt nevében én is kereken visszautasítom Harcász főjegyző gyanúsításait.

Miután a kedélyek valamennyire megnyugszanak, Tarnóczy áttér Sulyok jelölésének kérdésére. Utal azokra a morális mozzanatokra, amik Sulyok mellett elkövetették az egyházkerület választóit s felemlíti, hogy Nagyvárad központi fekvésénél is inkább alkalmas püspöki székhelynek mint Temesvár. Dr. Böszörményi Emil szatmári ügyvéd és tanácsbíró azt a kérdést feszegeti, hogy Sulyok, vagy Szabolcska megválasztása opportunusabb-e az egyházkerületnek?

Harcász Géza az ülés berekesztése előtt visszavonja gyanúsításait. Amit az imént mondott, inkább egyéni impressziója volt, mintsem a Szabolcska-párt hivatalos nyilatkozatának. Ellenben fenntartja, hogy a várható szavazatok olyan képet adnak a két párt erőviszonyáról, amilyen erőviszonyok mellett egyik jelölter sem lehet ajánlani a másik rovására az egyházkerület választóinak. Gönczi József, dr. Nagy Sándor, Papszász Lajos és Végh József hozzászólásai után végül az értekezlet meghozta határozatát, mely a következőképpen hangzik:

„A királyhágomelléki egyházkerület lelkes és világi vezetői ma Szatmáron ér-

tekezletet tartottak, amelyen megállapították, hogy szembetűnő többsége a püspökválasztásnál sem Sulyok Istvánnak, sem Szabolcska Mihálynak nincs. Ezért álltak attól a megállapodástól, hogy a kisebbség a többség akarata előtt meghajlik és az egyházközsegeket nem kívánják befolyásolni szavazataik gyakorlásában.”

Fényes László három adata a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyében

Bánóczy Kálmán volt nagyváradai főispáni titkár tanuvallomása

Budapestről jelentik: Fényes László a budapesti lapokban cikket tett közzé, amelyben új adatokat szolgáltatott a Somogyi-Bacsó-gyilkosság nyomozásához. Fényes László az egyik gyilkos múltját deríti fel.

„Húsz évvel ezelőtt, írja, Sátoraljaui helyről Amerikába vándorolt ki egy Soltész Tamás nevű ember, a városban hátrahagyva feleségét és három gyermekét: Gyulát, Emilt és Andort. Nemsokára a Soltész-házba költözött egy Oszu István nevű gazdálkodó Pisti nevű gyerekével. Oszu Pisti együtt nevelkedett a Soltész fiukkal s a háboru elején mint közlegény vonult be. Ez az Oszu István szerepelt 1919-ben, mint Soltész István főhadnagya a Somogyi-gyilkosságban. Oszu-Soltész a gyilkosság elkövetése után, mint Soly-mossy István menekült hamis iratokkal el Budapestről. Zempléni megyébe ment, ahol Soltész Gyula akkor teljhatalmu katonai parancsnok volt. Ez a Soltész Gyula azelőtt Zempléni megye falvait segédjegyzősködté kereszttel. A menekülő gyilkosok így kerültek Sátoraljauihelyre Oszu-Soltész Solymossy neveltetéséhez Soltész Gyulához. Itt rejtőzködtek el, csak egy Pak-sy nevű tiszt próbált Dókus Gyula volt alispánnal megszállni. Dókusék azonban ki-nézték és így Sátoraljauihely közelében egy malomban húzódott meg.

Mielőtt Sátoraljauihelyről visszatértek

Mennek, egyre mennek...

Az impérium hatodik évében sem stabil az eskütt tett tisztviselők helyzete. Hol itt, hol ott kell elhagyni állását, amelyet kifizetés mellett képességei s legjobb akarata szerint ellátott.

Julius elcséjen a pénzügyigazgatóság volt soron. Azok, akik elérték a 35-ik szolgálati évet s az 57-ik életévet betöltötték, szabadságra mentek, amelyből már nem térnek vissza. Van közöttük, aki 42–43 év óta dolgozott a pénzügyi szakban. Közük van Szabó Akos volt helyettes pénzügyigazgató, dr. Bárdos József pénzügyi titkár. Becsületes munkájuk emlékét hagyják a hivatalban, amelyből véglegesen távoztak el.

Heten önként mondtak le állásaikról, mert a nyelvi vizsgán nem feleltek meg a kívánalmaknak, vagy nem jelentkeztek a vizsgára. Nehogy a szabályzat 31. szakaszát alkalmazzák velük szemben, amely egyszerű eltávolításról szól, inkább önként beadták kérvényeiket a nyugdíjazás iránt.

A pénzügyigazgatóságon Bratianu Vintila pénzügyminiszter várják, aki szokása szerint várattalanul érkezik meg, mint tavaly s megnézi a munka menetét.

A kerületi munkásbiztosító pénztárnál a minap megtartották a nyelvi vizsgát. A központ most berendelte a pénztár 10 tisztviselőjét és alkalmazottjait, akiknek a központhoz kell újból vizsgáznia. Híre terjedt annak is, hogy a nagyváradai postafelügyelőségben azok, akik Bukarestben irás-

A püspökjelölő értekezletnek ezzel a határozatával megszünt annak a lehetősége, hogy a királyhágomelléki kerület püspökválasztása egyhangú legyen. Kétségtelen, hogy a kerület szimpátiája lényegesen Sulyok István felé orientálódik s ezt az orientációt Harcász tegnapi fellépése aligha fogja eltéríteni.

volna Budapestre, Soltész István az Osztrák-Magyar Bank Sátoraljauihelyi fiókjánál letétbe helyezte egy aranyórát. Ehhez a tényálláshoz annyit kell hozzátenni: Somogyi Belától megkínzása és meggyilkolása után elrabolták aranyóráját. Ezután egy erkély-jelenetet közöl Fényes László: Sátoraljauihelyi ismerősök összejele-tek Bánóczy Kálmán miniszteri tanácsos, a volt nagyváradai főispáni titkár Atllós-úti lakásán. Bánóczy Kálmánéknál megjelent Oszu-Soltész István is. Oszu ki-ment az erkélyre és csodálkozva így kiál-tott fel:

— Nini, hiszen én ezt a vidéket jól ismerem. Sokat ácsorogtam itt, amikor Somogyit lestük.

És ezzel átmutatott a meggyilkolt Somogyi szembenlévő volt lakására.

Bánóczy Kálmán és a társaság észre-vette az elszólást s hidegen viselkedtek tovább a főhadnaggal szemben. A miniszter, tanácsos Fényes László állításaira emlékezett és azt megerősítette. A harmadik köz-ülmény egy halott leány üzenete. 1925. januárjában Pirnyik-Kormos Vera súlyos tüdőbeteg sátoraljauihelyi leány üze-netet küldött Fényes Lászlónak. Ez az üze-net azt tartalmazta, hogy Pirnyik-Kormos Vera előtt Oszu-Soltész István megmutatta dicsekedve azt a véres nadrágot, amelyben Somogyi Belát megölték.

belileg megbuktak s Nagyváradon a szó-belin keresztülmentek. Bukarestben fognak ellenőrző vizsgát tenni.

Váglék az orosz és francia kommunistákkal állottak össze-kötletésben

Budapestről jelentik: Vági István és társainak letartóztatása még mindig foglalkoztatja a budapesti szocialista és általában a politikai köröket. A Vági-féle kommunista szervezkedés nyomravezetője Bécsbe és Párisba utazik, hogy az ottani rendőrhatalóságok támogatásával kiűsse Vágiék pénzforrásait. Megállapították, hogy Vágiék a bécsi Landler-csoporttal és Joffe szovjetkövettel összekötésben vannak. Vágiék egy futárt pénteken elfogták egy párisi kommunisistól jött levéllel, melyben értesítették Vágiékat, hogy a további pénzküldést beszüntetik.

Atlant mozgó Apolló mozgó
9¼ órákor. 6 és 9 órákor.

Ma, csütörtökön

STANLEY II. rész

Liwingstone és Stanley korszakalkotó kutatásai a legsötétebb Afrikában. Életveszedelmes kalandok.

PACSAY uri-szabó Str. Szilároveszky-u. 11. = Elsőrendű uri ruhákat készít.

Izgalom a nagyváradai érettségi vizsgák körül

Második napja tartanak a szóbeli érettségi vizsgákat. Oktatási körökben is nagy aggodalommal fogadták az új érettségi rendszert, amelyről ma már kiváló szakemberek nyilatkozatai alapján megírhatjuk, hogy nem vált be.

A régi rendszer írásbeli érettségije sem volt a legraktikusabb, mégis nem volt sohasem az osztályozás alapja. Az osztályozás a szóbeli feleletek alapján történt és ha a felelet esetleg győztes volt, akkor tekintetbe vették a jobban sikerült írásbeli dolgozatot is.

A mostani érettségi rendszer, ha a vizsgákat a bizottságok az eddigiekhez hasonló elbánásban folytatják, a középiskolákat elvégző ifjúságra tragikus lehet.

Már az évvégi osztályozásnál a nyolcadik osztály növendékei közül átlag husz százalékot nem engedtek a tanárok érettségizni. Az így megmaradt nyolcvan százalék fele az írásbeli érettségi vizsgán megbukott. A megmaradt negyven százalékból a második érettségi bizottság előtt például a diákok kétharmada megbukott.

A végeredmény tehát az, hogy a tanuló ifjúságnak legfeljebb 15–20 százaléka kap érettségi bizonyítványt.

A mai rendszer tehát, — nyilvánvaló — teljesen le akarja szorítani az új generációt az intellektuális pályákról.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter meglehetősen elégedve, mert a rendszer mellett az egyetemeken nem kell bevezetni a numerus clauzust. A rendszere mellett ma holnap már nem lesz diák, aki arra merészkedne, hogy az érettségiztető bizottság előtt jelentkezzen.

Egy román professzor véleménye az új érettségi rendszerről

Amíg az érettségi vizsga folyik a Goidu-liceumban, addig az épület előtt beszüntettünk Pavel Constantinnal, a kiváló, nagy képzettségű belényesi román professzorral, akinek szakvéleményét azok a körök, ahová eljut a hangja, mindenkor nagy figyelemmel hallgatták meg. A professzor ur tapasztalatok alapján kialakult véleményét Anghelescu miniszter nem kérte ki. Az érettségi törvény tervezete egy párnázott ajtókkal jól elszigetelt miniszteri szobában született meg. A hatását láthatjuk...

— Én, — mondja a professzor, — esztendőnkön keresztül voltam az érettségiztető bizottságok elnöke. Tudom, hogyan lehet leglelkiesmeretesebben meggyőződni a diák készségéről és tudásáról, de mondhatom, ez a rendszer szerencsejátékot csinált az érettségi vizsgából, amelyet mi eddig az életünk egyik legfontosabb eseményének tekintettünk.

— Képzeld el! Az írásbeli vizsgáknál kiadták a tételeket. Két órai időt kaptak a kidolgozásra és a vizgabizottság mind az öt tagja ott járkált a padok között, nehogy a diákok egymás dolgozatát lemásolhassák.

— Én tudom az életből. Ha olvasok és valaki a hátam mögé áll, mert nem tudok figyelni. Hogyan dolgozhat hát az amúgy is „drukkoló” diák?

— Azután jön a szóbeli vizsga. Ez előtt a jelölt írott tételt kapott és volt 20–30 perce, hogy a feleletet magában megfogalmazhassa. Most három diák ül a bizottság előtt és a vizsgáztató tanárok, akik soha nem ismerték a diákok és nem tudják képességeit, ötletszerű kérdéseket adnak fel nekik. Az egyik diákomtól például azt kérdezték, hogy miért folvik a folyó a meder közepén gyorsabban, mint a szélén. Én, a tanár mondom, erre akármilyen választ ad, a tanár a saját jóakarától teheti függővé, hogy elfogadjam-e a feleletet, vagy sem. Egy másik abszurd intézkedés, hogy biológiából érettségiztetnek. A diák éveken keresztül tanulta ezt a tárgyat és most nem készült belőle. Tessék itt jó eredményt elérni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az első nap eredményei...

Az első számú vizgabizottság előtt kedden huszonhét diák vizsgázott. Jórészt a belényesi gimnázium növendékei. Itt az eredmény (miután a diákok fele az írásbeli vizsgán megbukott) kielégítő. Huszonhét vizsgázó közül csak három bukkott meg.

A második számú bizottság előtt főképpen a magyar és zsidó diákok vizsgázottak. Itt kedden tizennégy diák vizsgázott. Ezek közül Christescu Constantin vadászhadnagyot és Fogas Lászlót a szilágyosmelyő, Kesze Dánielt a nagykarolyi és végül Biró Józsefet, Gervai Jánost és Láncai Istvánt, a nagyváradai Zsidó-liceum növendékeit nyilvánították érettnak. A többiek mind megbukottak. A nagyszalontai liceum első napon vizsgázott növendékei például mind megbukottak.

Az első bizottság szerdán délután, a második csütörtökön fejezi be az érettségi vizsgákat. A véleges eredményt azután hirdetik ki.

Lederer Gusztáv átkarja venni felesége védelmét

Ledererné folytatja ellentmondó vallomását — „Semmiről sem tudok...”

Lederer Gusztávné immár második napja áll bírái előtt. Amíg a katonai főtárgyaláson — mikor férje fölött itélkeztek — a közönség ellenszenvvel nézte a fölényeskedő, demont játszó asszonyt, addig most ott ül az arcan a cella perésze és a félelem sárgája. Kétségbeesetten védekezik és fantasztikus, majdnem minden fejezetében ellentmondó vallomását tegnap folytatta. Az első vallomása végén letagadta azt is, hogy a rendőrségen valaha is beismert vallomást tett volna. Félreértettek, rosszul értették meg, lehetetlen, hogy én ilyeneket mondtam volna.

— Des hab' ich nie gesagt — jegyzi meg. És folytonosan tagadja, hogy ő bízta volna föl férjét a gyilkosságra.

— Vezessék be Lederer Gusztávot — adja ki az utasítást. Denk tanácselnök. Megmeredt arecal lesi az ajtó nyílását Ledererné. Kakastoll libben meg a szárnyas ajtóban. Három szép szál csendőrközött sietős léptekkel bejön egy kékruhás, beretvált kaptu ember. Lederer Gusztáv, a halálraítelt, aki levette a börtönben tárgyalása óta kis angol bajuszát. Erzi minden jelenlét, hogy itt valami későszül. Megáll Lederer és a tárgyalásán hebegő szavú, gvámoltalan ember odakiált az elnöknek: Méltóztassék engem meghallgatni. A bűnügyre vonatkozólag egy szót sem akarok vallani. Hanem kérem szépen tudomásul venni, hogy én először mint megtért keresztény ember, másodszor mint megtért csendőrtiszt, harmadszor mint a feleségem férje, az ő védelmét át

akarom venni. Mi szükségünk van nekünk védőügyvédre?

Halálraérmült arecal figyelni a megbomboltat játszó férjét az asszony. De már a következő pillanatban arcan a zsebkendője és két vállában a zokogás görse.

— Kiván-e vallani, vagy sem, — kérdi újból nagy jóakarattal a hangjában az elnök.

— Én katonatiszt vagyok, — kiabálja Lederer — katonai fegyelem alatt állok. A szentírás szerint az én feleségem az én alattvalóm. Minek utána alattvalóm, megparancsolom neki, hogy a bűnügyben egy szót se merjean mondani. Mindent szolgálati úton, eskis szolgálati úton, első sorban természetesen én rajtam keresztül.

Elhallgat most Lederer és feszes haptáiban merevedik meg. Amikor a bíróság tanácskozássra vonul vissza az ügyész és védői indítványok fölött, siet egy pohár vizet felhajtani. Ledererné csak zokog, tan a kendő aszúrjain figyelni az urát. A bíróság úgy végzett, hogy nem hallgatja ki Lederert, mert hozzátartozó, hozzátartozójának bűnügyében erőszakkal vallomásra nem kényszeríthető.

A Lederer-pör szerdai tárgyalásán folytatták Ledererné kihallgatását.

— Mivel magyarázza meg ellentmondását tegnapi és az összes előbbi vallomásai között — kérdi a vádlottól szigorúan az elnök. Miért mondta azt tegnap, hogy Koldelkát három tiszt ölte meg?

Ledererné: A férjem megcsukott.

Ez nem az a film, melyet Ön már látott!

1001 éjszaka

Scherezade meséi 7 felvonásban.

A főszerepben:

Nathalie Kovanko és Rimsky.

Pazar kiállítás. — Csodálatos éjtő film-trükkök. — A kövé vált város. — Egy halálra ítélt, aki eltűnik a kivégzés pillanatában.

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház
9 órákor. 6 órákor.

hogv senkinek se mondjam el. Megkérdeztem különben a fogházban a papot és aki azt tanácsolta, hogy a bíróságnak mindezt mondjak el.

Elnök: Miért hívhatok mindig idegenekre. Ugy gondolja, hogy elhiszi ezt valaki?

Ledererné: Tudom, hogy nem hiszik el, mégis kijelentem, hogy úgy az én lelkem, mint a férjem lelke tiszta.

Elnök: Több ízben beismerte, hogy Kodelka hetvenmilliót adott át és most következetesen hatvanötről beszél, hol van a többi ötmillió?

Ledererné: Csak hatvanhat milliót adott át Kodelka és abból egy a táskákban maradt. A többi átadtam a sógoromnak.

Elnök: Január 10-én töredelmesen azt vallotta, hogy az öt milliót megosztottak férjével. Szó szerint azt mondta, hogy „a férjem harmadfélmilliót megtartott.”

Ledererné: Kizárt dolog, hogy ezt vallottam volna.

Elnök: Férjénél az elfogatáskor másfél millióval többet találtak, mint a fizetése. Látnom, hogy küzd magával. Tegyen beismerő vallomást.

Ledererné határozottan mondja: — A pénzről, férjem pénzéről semmit sem tudok...

A védő a tárgyalás végén arra kérte a bíróságot, hogy csütörtökön függesszék föl a tárgyalást. A bíróság a kérelemnek helyt adott és a beidézett tanukat csütörtökön hallgatták ki a szakértőkkel együtt.

Eőzema

Évek óta egzemában szenvedő egyének rendszeres alkalmat visszakapják a Kadum-kenőcsöt használva, amely rögtön eltünteti a viszketésséget. Sok szenvedést elkerülünk idejében használva a Kadum-kenőcsöt ekzema, orvác, kelesek, ruh, kiütések, horzsolások, hemoroidok ellen. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható, Engros a Standard drogériában, București.

Női pongyolák már 175 Leitől
Női kabátok . . . 1000 Leitől
Női szövet ruhák . 450 Leitől
legszebb Model áruház Vlahuta (Szent János) u. 6. sz.

Rendkívüli árleszállítás

1 mtr. l-a siffon . . . 28 Lei
1 „ batist, minden színben 29 „
1 „ mosó Crep . . . 33 „
1 „ félgypapj delain . . 39 „
1 „ duplaszéles batist . 69 „
1 „ duplaszéles grenadin . 54 „
Kartonok óriási választékban m. 42 „
Zefírek gyönyörű színekben m. 49 „

Ezen olcsó árak csak néhány napig tartanak.

AU PRINTEMPS
volt **MISSIR** cég
Royal kávéházzal szemben.

Uri szélhámosok kifosztották Lányi püspököt

Megírjuk a napokban, hogy Lányi József püspök a vizsgálóbírósgon feljelentést tett Nagyvárad békebeli társadalmának két ismert tagja Oláh Béla és Oláh Tivadar ellen, hogy reájk bízott, ma több millió lejt érő értékeit eluttalajdonították. Ugyanakkor Lányi püspök visszavásárlási pert indított az Oláhék által eladott Bőzendorfer versenyzongorája végett. A zongora egy olyan urnát van, aki tudta, hogy a püspök tulajdona, jótáit is a püspöknek rajta és a püspök szerint tudott arról is, hogy Oláhékra csak megőrzés végett bízta a kom-mún idején. Érdekesége ennek az utabbi feljelentésnek az is, hogy ugyancsak Oláhékra bízta dr. Omacht ismét, de már elküldött gégeorvos műszereit, amiket szintén elzalogosítottak. Dr. Omacht 1919-ben feljelentést adott be az Oláh testvérek ellen, 1920-ban pedig Lányi püspök tette meg feljelentését.

A kir. ügyészség elévülés címén nem vállalta akkor a vádat, aminek egyrészt az volt akkor az oka, hogy az iratok nem voltak összegyűjtve s a feljelentés határideje körül az évek során vita keletkezett és a püspököt sem hallgatták ki.

Ma már az összes iratok a vizsgálóbíró előtt vannak, a püspök kihallgatási jegyzőkönyvével együtt és a vizsgáló a napokban dönt afelől, hogy elrende-e a vizsgálatot vagy sem, illetve határoz az elévülés kérdése fölött. Az Oláh-testvérek csak nemrégiben is jártak Nagyváradon és próbáltak diszponálni a püspöknek még állatok egyes helyeken, a kapucinus kolostorban s magánházaiknál le-ő értékei, hogy ne mondjuk kincsei fölött, azonban most már megakadályozták őket.

A büntény nagyon érdekes világot vet arra, hogy magokat intelligensnek valló emberek a kom-múnit és a püspök jóhiszeműségét miként használták ki a maguk javára.

1919. április elején, mikor a kommunizmus szelei kezdtek fúdogálni, Oláh Tivadar és Oláh Béla nevű egyének felkeresték a püspököt s előadták, hogy a kommunisták rövid idő múlva meg fognak néla jelenni s bizonyára a püspök értékes és drága tárgyaitra vetik szemeiket. Jó lesz tehát valahová elrejtani az értékes dolgokat. Ők szívesen gondoskodnak az elhelyezéssel. A püspök az ajánlatot elutasította. Nemsokára újból megjelentek néla az Oláh testvérek s figyelmeztették, hogy 3-4 nap múlva megjelennek a kommunisták. Ők tudnak egy jó helyet, sávegy Heityey Gyuláné, volt cs. és kir. kamarás táblaelnök özvegyének, Oláh Tivadar anyósának Lukács György utcai házáat. A püspök belement az elszállítátsba. Az Oláh-fivérek még azt is kérték, hogy a püspök adjon nekik egy írást, hogy őt megvásárolták az értékeket, mire Lányi püspök adott egy antedatált fiktív nyilatkozatot, hogy 70.000 koronáért megvásárolták tőle az összes holmikat. Természetesen semmit se kapott érték. Oláh Tivadar a püspök feljelentése szerint azért tartotta szükségesnek ezt a nyilatkozatot, hogy a kommunisták el ne vegyék tőltük a drágaságokat, amelyek közt voltak minden ezüstneműje, főpapi ékszerei, rengeteg finom asztaltemű, 9 kóp, perzsaszőnyegek, zongorája és írógépe.

Vizsont megígérték neki, sőt esküvel is fogadták, hogy egy jegyzéket adnak az átvett értékekről a kijelentik, hogy csak megőrzés végett vették át. Ezt azonban a püspök nem kapta meg, de nem nyugtalankodott, mert a he, y, ahova szállították értékeit, megbízhatónak látszott s nem gondolhatta, hogy a Heityey-család megbízhatatlan.

Özv. Heityey Gyuláné, született Zwieberg Mária bárónő, táblaelnök özvegye neki elegendő garanciának látszott.

Egyszer megjelentek néla az Oláh-fivérek s ezzel ijeszgették, hogy fel van jelentve a kommunistáknál élelmiszerezés miatt, amelyért szentintük 8 évi fogséget kaphat. Ezenkívül figyelmeztették, hogy rován van az is, hogy Kunli Zsigmond népbiztosnak rendelete ellen cikket írt a hitoktatás védelmére a Tiszántulban s ezért ellenforradalmárnak tekintik. Felvitték hozzá Ketzlenbaum Márk bizalmiférfit, aki ezeket megerősítette. A püspök ezek után elmentekült Budapestre és 1919 szeptemberig

nem hallott semmit arról, mi lett értékeivel. Ekkor visszajött a halottá Navratil Ferencő, aki adoptált fia Heityeynének, hogy Oláhék így nyilatkoztak:

— No, mi ugyancsak becsaptuk Lányi püspököt, a vagyonát kézzekerítettük. Tedd meg ezt te is Széchenyi püspök! Mi megcsináltuk ezt dr. Omacht batonai főorvos-sal is s még az orvosi műszereit is megszerteltük magunknak.

Oláhék a püspök feljelentése szerint eladták Bőzendorfer zongoráját s Remington Wals írógépét potom áron s képeit is, ez utóbbiakból csak 3 került vissza. Azt mondták neki, hogy rosszkor jött vissza s átladtak neki 15.000 koronát. Figyelmeztették, hogy internálni fogják a románok. A püspököt Popovici Miklós prefektus ezirányban teljesen megnyugtatta. Már Oláhék Moniekarlóba utaztak, amikor megtudta a püspök, hogy értékei potom áron elveztegettek. Seemayer megyei-tani tanárszégd Oláhékát értesítette, hogy baj van. Erre Oláh Béla visszatért s ezzel fenyegette a püspököt, hogy becsúszásértésért be-perli, ha azt állítja, hogy értékeit elskikasztották. A püspök erre feljelentette őket s bejelentette, hogy házalóknak átladt el ládákba zárt 9 perzsa és 4 szmirna szőnyeget, 8 hollandus békát s egy Markó-képet. Oláhék az el nem adott értékeket Német Sándor volt he yi doktornál, a kapucinusoknál, a Teleky-utcai óvodában és magánházaiknál helyezték el.

Több uricsalád, mikor a helyzetről értesült, a vizsgálóbírósnál s Lányi püspöknel bejelentette, hogy néluk is van felvéve Oláhék által a püspök tulajdonához tartozó ládákba zárt érték, aminek szíveségből adnak helyet, nem tudva, hogy a püspök, mert Oláh írással igazolta, hogy megvették, de csak később tudják majd elkészíteni, ha a forgalom rendbe jön.

Dr. Omacht Viktor két év előtt megjelent a püspök értesítésére Váradon műszereit, melyeket Oláh Béla éppen Bécsbe akart szállítani azon úti út alatt, hogy szögörője, Oláh Tivadar-né Nizsában halálra a megbetegedést s hajtál csak Omacht operációja mentheti meg. Valószínű azonban Lányi püspök szintén éppen abban az időben letelei kapott a betegnek mondott szögörő, Rochrebrunne bárónő, hogy egészséges és állhat vallati. Tehát Oláh Béla állítása valótlanná vált és a püspök a levéllel felkereste a rendőrséget, Fluck akkori rendőrkapitány pedig a műszerek elvitelét megakadályozta. Így azán dr. Omacht összes értékeit, ékszereit, műszereit megkérték s magával is vitte.

Érdekes, hogy a püspök, mikor Oláhék elvitték értékeit, annyira hálás volt, hogy Heityeynének, leányának, a két Oláh fivérnek és Heityey Ferencnek nagyobb értékeket adott ajándékba.

Vizsont az Oláh-fivérek odáig mentek a szemtelenségben, hogy az impérium átvétele után a püspök házában maradt butorokat is el akarták venni, csak a képtalan akadályozta meg a szándékat.

Heityeyné jelenleg Bécsben van. Elutazása előtt sirva kérte leányával együtt a püspököt, ne jelentse fel őket, minden kárt megtértenek. De ez csak arra való volt, hogy elutazhassanak. Többet nem adtak életjeit magukról. Az Oláh-fivérek mostani tartózkodási helyét a püspök nem tudja.

A szélhámosok közül Oláh Béla csak 4 elemít végzett, foglalkozása nem volt. Oláh Tivadar katasztrófi rajzoló volt. Apósuk, Heityey Gyula azonban Ferenc Ferdinánd apjának, Károly Lajos főhercegnek szolgálattevő kamarása volt egy ideig, azután bírói pályára lépett s mint táblaelnök ment nyugalomba. Bátyja volt a pécsi püspöknek s innen volt a Lányi püspök bizalma hozzájuk. Különben is gazdag emberek hírében állottak Váradon. Gyerekeit nem volt, adoptált leányukat vette el Oláh Tivadar. Lányi püspök csak egyszer volt Heityeynéknél, mikor az öreg Heityey többszöri vizitjét visszazárta.

Tiszán világít rá az Oláh-fivérek munkájára egy papír, melyet 1918 december 15-én

Poloska irtást, bármily elvetemült legyen, a legfinomabb butorból, falból, olajfestményből rongálás nélkül 8 óra alatt felelősség mellett kiírja Lovas K., Oltuz 111. Arad. Helybeli felvilágosítást díjlanal ad Welsz Gizi közvevlő irodája, Matei Besarab (Nyomda) utca 4.

adott át Oláh Tivadar a püspöknek. Egy katonai parancs, melyben Oláh Tivadart, mint „főárdiszt” a közs gárda legfelsőbb tanácsa megozra, hogy tartóztassa le Lányi püspököt, személyére vigyázzon, senkit hozzá ne bocsásson, házában körültiltva hatalommal rendelkezők s ott is élelmezze magát. Aláírva: Király főtanácsos, Geiringer Edólf tükár és Weisz Márton bizalmiférfi. Pecsett nincs. Hamisítvány volt a püspök megjelölésére, hogy értekeit megszerezze. A püspök a pecsett hiánya miatt gyanakodott is, de nem mert szembeállani.

Törtéletesen ki is fosztották a püspököt az Oláh fivérek. Ékszerain kívül ugyszólván semmit sem kapott vissza. Bösendorfer versenyzongoráját, írógépjét, drága miszeruháit püspöki ruháit eladták elajándékozták úgy, hogy a püspök most nem tud rangjának megfelelő ornátusban a templomban, a ceremóniákon megjelenni. Ez az oka, hogy a nagyobb ünnepségeken nem vesz részt. Legelő sorban életét árt vették el és Hettyeyknél hánpokora át folyt a dinom-dánom a püspök tíz hektó finom bor-ból.

Lányi püspök tegnap újból megjelent a vizsgálobíró előtt és megújította a vizsgálat elrendelését.

Két szenzációs öngyilkosság és egy súlyos feltételű párbaj Budapesten

Budapestről jelentik: Dr. Bondy Pál ügyvéd, a pesti előkelő társaságok közismert tagja tegnap fölötte magát és meghalt. Dr. Bondy Pál öngyilkossága általános rejtély, anyagi gondjai nem voltak, életvidám, jókedvű ember volt, apróbb kártyacsatái jól menő irodáját nem érintették. Öngyilkosságát szerelmi bánattal sem tudják magyarázni és ismerősei körében az a feltevés alakult ki, hogy talán egyre erősödő betegsége, tudóbaja adta kezébe a fegyvert. Hogy öngyilkosságát elkövettesse, házvezetőnőjét, akitől előbb egy üveg pezsgőt kért, színházjegyért küldötte. Felhajtott egy pohár pezsgőt az ágyban kora délelőtt, aztán revolverével halántékra lökte magát. Azonnal meghalt.

A második öngyilkos Bernmann Fülöp dűsgazdag cigarettaszipka és pipagyáros, akinek Bécsben, Párisban, Londonban, Rómában és Newyorkban is mintatelepei vannak. Bernmann öngyilkossága mögött egy regénybe illő házassági tragédia rejti. Bernmann feltűnő karriert csinált, 13 éves korában került el szülőhelyéről, egy felvidéki tót faluból, 19 éves korában már cégtulajdonos volt és 22 éves korában házasodott meg. Első felesége, akit nagyon szeretett, megcsalta és ettől elvált. Már meglett férfi korában újra házasodott, egy fiatal leányt vett el, aki azonban csak gazdagságáért ment hozzá. Bernmann regényes természetű ember volt, családi tragédiájáról egy könyvet is írt és nyomtatott ki, amelyet mielőtt második meg házasodott volna, elolvastatott a második feleségével. Ezzel a feleségével sem volt boldog, mert nem tudta elfelejteni az elsőt és ez adta kezébe a fegyvert. A tragikus sorsu gyárost, akinek egy kisfia van, valószínűleg meg lehet menteni az életnek.

A magyar főváros érdekessége volt Jungert Mihály külügyminiszteri osztálytanácsos és Szmrecsányi huszárezredes párbaja. A két barát között a sértés tíz évvel ezelőtti történt s a párbajt az akadályozta meg, hogy úgy Jungert, mint Szmrecsányi hadifogságba estek. A katonai becsületbírósg tegnapra tűzte ki a tíz évig halasztott párbajt, igen súlyos feltételekkel. A párbajban mind a két fél komoly, de veszélytelen sérülést kapott. A párbaj után a felek kibékültek és újra, mint régi jó barátok hagyták el a vívótermet.

Moricz Zsigmond: Pillangó L. Lei: 150.

A neolog zsidóság országos gyűlése Marosvásárhelyen

Az erdélyi és bánáti és határvidéki úgynevezett statusquo neolog hitközségek országos kongresszusa június 29-én zajlott le Marosvásárhelyen. A kongresszuson dr. Adorján Armin, a szervezet iroda elnöke felkötött. Az összes erdélyi városok, Kolozsvár, Arad, Temesvár, Nagyvárad nagy számmal képviseltették magukat.

Nagyváradról jelen voltak dr. Kecskeméti Lipót főrabbi dr. Konrád Béla, dr. Faragó Viktor és dr. Fehér Márton. Nagyszalontát Lakatos Gyula hitközségi elnök, Sebestyén Sándor és Weisz Márton vezető tagok képviselték. A tótárv dr. Eisler Mátyás főrabbi részletes jelentése volt az egyházügyi és iskolai ügy ismeretes törvényjavaslatokról. Ezek ellen sérelmes pontjaik miatt igen sok felszólalás hangzott s a kongresszus elhatározta, hogy külön memorandumot terjeszt fel az illetékes fórumokhoz. A neolog zsidóság kívánja, hogy a gyermekeket angyanvelőkön oktasák. Tárgysorozatban szerepelt még a diákszegélyezések országos megszervezése és a zsidó jogvédő iroda létesítése. Ezután tisztújítás volt. Dr. Kecskeméti Lipót érdekes és értékes felszólalása után a kongresszus az iroda elnökévé újra dr. Adorján Armint választotta meg. Este népes bankett volt, amelyen felszólalása kapcsán Erdély neolog zsidósága melegen ünnepelt dr. Kecskeméti Lipót.

SCHÖBERL ÁGYAK készen és megrendelésre kaphatók 3500 lelért
ART KARPITOSNAL,
Str. Cosbuc. (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig palota.
Minden e szakmába vágó munkák legszolidabb árban és felelősség mellett készülnek.

PODOL

egyetlen biztos szer a láhizzadás ellen.

Ara 30 lei. Kapható gyógytárakban, drogeriákban. Megyei főlerakot Farkas István Apolló-drogeriája, Oradea-Mare

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét ismét felszerelte békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, melyeket elismert szolid áron árúsít.

NAP és ESŐERNYŐK

legújabb kivitelben, mélyen le-szállított árban.

HARISNYA raktáramat teljes egészében kiárulsítom.

BLUM VILMOS, Köröspart

Mindannyiunk érdeke jól, olcsón ruházkodni!!

1 m. prima cerna zefier	Lei 40
1 m. békebeli lilium vászon	Lei 54
1 m. schweizi himzett batiszt	Lei 60
1 m. fehernemű vászon prima	Lei 40
1 m. valódi francia mosó delain	Lei 46

Állandó nagy raktár cipővásznak és belésárúknak

Witrael Vilmosnál

Str. Avram Janon (Kossuth utca) 2. szám Sas kávéházzal szemben.

ÜJIDONSÁGOK

* Jön a „VIHARMADAR”. Dorian-film.

* Bánffy Miklós gróf Erdélybe repatriál. Érdekes híradás érkezik hozzánk Budapestről, melyet kolozsvári forrásból is megerősítettek. Repatriálni készülő családi fészkebe a kolozsmegyei Választra gróf Bánffy Miklós volt magyar külügyminiszter, aki nemrégiben hagyta ott a párisi nagykövetségi palotát. Állítólag teljesen szakítani akar a politikával Bánffy Miklós, aki jelenleg 53 éves és kora fiatalaságától közpályán működött. Kevés ideig a közös hadügyi miniszteriumban volt fogalmazó, majd két ízben képviselő, kalicios főispán, miniszter és nagykövet. Évekig pedig a pesti opera intendánsa. Értésülésünk szerint erdélyi kastélyában visszatér a művészethez és a tollhoz, ami Kisházi Miklós név alatt jelentős sikereket nyújtott neki. A Napgyur és a Naplegenda című darabjai a hivatottságáról tettek bizonyítékot. Gróf Bánffy Miklós nőten még. Atyja György, volt főajtónálló mester és aranyarkanytús vitéz, a ref. egyház főgondnoka, ma is a választói ősi kastélyban él, amely műkincseiről nevezetes. Egyetlen nővére Barcsay Akosné szintén Erdélyben lakik. A familiáris érzések is huzzák haza Bánffy Miklóst, aki már megtette a lépéseket hazatérése iránt.

* Hazahívták az athéni román követet. Bukarestből jelentik: Románia athéni követét sürgősen hazahívták, hogy tegyen részletes jelentést a görögországi helyzetéről.

* Imrik növendék hangverseny a Kath. Körben vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel.

* Végleg megállapították a román-magyar határt. Bukarestből jelentik, a román-magyar határt megállapító bizottság befejezte munkáját és most a Csehszlovák határ végleges vonalát állapítják meg és rakják le a határjelző köveket.

* Márki Sándor történettudós halála. Budapestről jelentik, hogy Gödöllőn ma reggel agyvérzésben meghalt Márki Sándor, a nagyírú történettudós. Márki Sándor egyike volt az utolsó fél évszázad legalaposabb tudós, de egyben legnépszerűbb historikusainak. Magyarország történetéről írott művéből nemzedékek tanultak ismerni a magyar történelmet s ebből a művéből készült kivonatban a középis-kolák számára a legelterjedtebb történelmi tankönyv is. Különös előszeretettel dolgozta föl Márki a történelem azon korszakait, melyekben az emberi szabadságtörekvések nyilatkoztak meg. Így legjelentősebb monográfiái, melyek révén az elhunyt tudós annak idején akadémiai tagságát is elnyerte a II. Rákóczi Ferencről és Dósa György lázadásáról szóló tanulmányok. Márki Sándor hetvenkét éves volt.

* „Nótás kapitány” és „Watterloei csata” kerül színre vasárnap délután a színházban.

* Egy évi fogházra ítélték egy gyermekgyilkos anyát. Scurt Flóra szilágy-somlyói cselédleány éveken keresztül viszonyt folytatott Gilbe Floriánnal, aki azzal biztatta, hogy elveszi feleségül. Amikor a leány áldott állapotba került, a hűtlen udvarló elszökött. Megszületett a gyermek és a leány sehol sem tudott helyet kapni. Már napokig az utcán csavarogott a gyermekkel és egy reggel elhagyta, hogy megszabadul tőle. Bekötötte a gyermek száját és rongyokba csavarva a Körös-partra tette ki, ahol meghalt. A gyilkos anyát letartóztatták és a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével egy évi fogházra ítélte. A büntetésből a vizsgálati fogságba három hónapot számítottak be.

* Az Eladott menyasszony premierje pénteken lezár Marcus Ritta és Marcus István fellépésével.

* **Esküvői hír.** Gárdos Sándor, a Renner Bőrgyár Rt. v. tisztviselője és Lipó Emmike folyó hó 5-én, vasárnap délután 1 órakor tartják esküvőjüket Str. Arany János-utca 4. sz. alatt, melyre rokonaikat, jóbarátait és ismerőseit ez uton is meghívják.

Brückner Nusi és Schuztek Emil folyó hó 5-én, vasárnap délután négy órakor tartják esküvőjüket Ciorogariu püspök (Uri)-utca 23. szám alatt, melyre ezuttal hívják meg rokonaikat, ismerőseiket és jóbarátait.

* **Ma tárgyalják Róth Farkas gyilkosságának büntetését.** Megirtuk annak idején annak a kegyetlen gyilkosságnak a részleteit, amellyel egy Jurcut Avram nevű fiatalember meggyilkolta Róth Farkas nagyvárad keréskedő. A törvényszék most vonja felelősségre a gyilkos fiatalembert. A főtárgyalás ma kezdődik meg a törvényszék esküdtzéki termében.

* **Száz jasszi kereskedő Palesztinába vándorol.** Jassiból jelentik, az itteni cionista szervezethez száz kereskedő kérvényt adott be, amelyben bejelentik, hogy még ez év folyamán Palesztinába akarnak vándorolni.

* **Egy elmebajos lelkész öngyilkossága.** Kolozsvárról jelentik: Néhány nappal ezelőtt egyik kolozsvári elmeegógyintézetbe szállították Pap Sándor szamosfalvai görög keleti lelkészt. A lelkész tegnap az elmeegógyintézetben eddig ki nem derített úton egy revolver birtokába jutott s fölbőlte magát.

* **Jön a „VIHARMADAR”.** Dorian-film.

* **Csődöt kértek egy nagyvárad kávéház tulajdonosa ellen.** Dr. Lévai Béla ügyvéd Kirschner Mihály névvel képviseletében csőd elrendelése iránti kérvényt adott be a törvényszékre Grósz Sándor, a Transilvania-kávéház tulajdonosa ellen, mert az tízezer lei tartozását nem fizette meg.

* **Az Eladott menyasszony premierje** pénteken lesz Marcus Ritta és Marcus István fellépésével.

* **Ki kell venni az állampolgári bizonyítványokat.** Az állampolgári hivatal felhívja mindazokat, akik az állampolgári bizonyítvány kiállítása iránt kérvényt adtak be, hogy a kész bizonyítványokat az első emelet 23. számú szobában a legrövidebb idő alatt váltásák ki.

* **Elmaradt népiünnepély.** A rossz idő miatt elmaradt népiünnepélyt vasárnap, július 5-én tartják meg a Rhédey-kertben. A rendezőség az időt a program bővítésére s az ünnepély nagyobb, érdekesebb ténylegre használta fel. A beérkezett nyerevény tárgyaknak egy külön termet kellett kibérelni. Az érdeklődés nem lahadt le. Vasárnap délelőtt ismét nagy reklám-felvonulás lesz. Jegyeket a Ferdinánd király körüti Hangya-szövetkezetben s az Őrszem üzletben lehet váltani.

* **Bomba 6 lej az Eldorádóban.**

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passage 20 szám
Saját készítményű **SÉRVKÖLŐK, HÁSKÖLŐK,**
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Finom és olcsó áruk
a szoliditásáról elismert
Rónai & Kohn
(Sas-passage) női és férfi divatru üzletében
dus választékban kaphatók.

KÁLMÁN
ékszerész
üzletáthelyezés miatt minden
elfogadható áron kiárul

* **Orvosi hír.** Dr. Schwartz Jenő röntgen-szakorvos, aki hosszabb ideig bécsi és párisi klinikák röntgenlaboratóriumában működött, rendeléseit Str. Pavel 12. alatt megkezdte. Röntgen átvilágítások, felvételek, felületi és mély terápia.

Dr. Bálint Sándor hazatért és rendeléseit ismét megkezdte Rimanóczy-utca 7. szám alatt.

* **Kiterjesztik a forgalmi adóátalányt.** A pénzügyminisztérium eddig csak azoknak a kereskedőknek és iparosoknak engedte meg az 1 és 3%-os forgalmiadó átalányozást, akinek forgalma a 200.000 leit nem haladja felül. Most a pénzügyminiszter tervbe vette, hogy az átlányozást az 500.000 lei forgalmi összegig kiterjeszti.

* **Felhívás a kazán- és géptulajdonos tagjainkhoz.** Inspektor de Cazane kazán-felügyelő és a géptulajdonosok szövetsége hivatalos helyiségét Principele Mihai (Gerliczy-utca) 14. szám alá helyezte.

* „Nótás kapitány” és „Watterlo csata” kerüli színe vasárnap délután a színházban.

* **Szerelmi bánat miatt lett öngyilkos Kiss Ferenc.** Megirta a Nagyvárad, hogy Kiss Ferenc műszerész a Hid-utca 23. sz. alatt levő ház előtt mellbőlte magát. Súlyos sebeivel a közkórházba szállították, ahol tegnap a gondos orvosi ápolás visszaadta az eszméletét a halállal vívódó fiatalembernek. Starck kapitány tegnap kihallgatta Kiss Ferencet, akinek állapota sokat javult. Elmondta, hogy szerelmes O. Mancu nevű lányba, aki Hid-utca 23. alatt lakik, de a lány szülei ellenzik egybekelésüket. Ezért akart megválni az élettől. Kiss Ferenc állapota súlyos, de nem életveszélyes. Különböző Kiss Ferenc érzelgős levelet írt dr. Sovrea Valér vezetőúgyésznek, amelyben bejelenti, hogy saját elhatározásából próbál megszabadulni életétől.

POPELINEK, zefírek, grenadineok és batistok mélyen leszállítva Leitner Márton R.-T.-nél

* **Mi történik másfél hónap múlva.** Nagyon rövid idő választ már el augusztus 16-ától. Akkor nagyfontosságú esemény fog történni, amely által a legszegényebb hivatalnok is gazdaggá lehet s a legszegényebb lány százezer leies hozományra tehet szert. Mert aug. 16-án lesz az Erdélyi Román Sajtószindikátus sorsjátéka, amikor 5400 készpénzgyerményt húznak ki. Megéri tehát, hogy a darabonkint csak két leibe kerülő sorsjegyekből 10, 20 darabot vásároljon, s rendelését bélyegeken, vagy készpénzen postautalványon a Rudolf Mosse Rt. hirdetői vállalatához küldje, Cluj, Str. Regina Maria 37. (Sajtószindikátus jelkégre.)

Tanuló zongora 15000 leierű kapható Bul. Regele Ferdinand 14. szám Sternbergnél.

* **Letartóztatás kémkedés gyanúja** alatt, Bukarestből jelenti a Rador: A Cuvantul értesítése szerint a sziguranca a legutóbbi napokban több kémét tartóztattott le a fővárosban. A kémek működésére a csehszlovákiai állambiztonsági hivatal hívta fel a figyelmet és közölte, hogy az orosz szovjet az utóbbi időben megváltoztatta taktikáját és oroszok helyett idegen nemzetiségű kémeket alkalmaz, főleg olyanokat, akik pozíciójuknál fogva nem keveredhetnek gyanuba. A prágai értesítés alapján Voinescu Romulusz sziguranca vezérigazgató érvényes vizsgálatot indított, amely hamarosan eredményre vezetett és a tegnapi napon két német származású férfit és egy nőt letartóztattak. Az illetőknél talált okmányokból, valamint vallomásukból kiderült, hogy egy hatalmas kémservezet tagjai, amelynek központja Berlinben van és működését főleg a Balkánra és Középeurópára terjeszti ki. A vizsgálatot erősen folytatják és a közeli napokban több újabb letartóztatás várható.

* „Nótás kapitány” és „Watterlo csata” kerüli színe vasárnap délután a színházban.

* **Feljelentés testisértés miatt Bukarest polgármestere ellen.** Bukarestből jelentik: A fővárosi rokkantak tegnap dr. Targaru ügyvéd vezetésével ezer tagú küldöttséget vezettek Constantinescu főpolgármesterhez, hogy a rokkantak részére házhelyeket kérjenek. A rokkantak útját rendőrkordon zárta el és azt csak dr. Targaru tudta áttörni, aki be is hatolt a főpolgármester irodájába. Hogy odabent mi történt, nem lehet tudni, de dr. Targaru ahogy kijött az irodából kocsiába ült, az ügyészségre hajtattott és ott feljelentést tett a főpolgármester ellen súlyos testisértés miatt.

Conzert zongora rövid 28.000 leierű kapható Bul. Regele Ferdinand 14. sz. Sternbergnél.

* **A „Film Riport” most megjelent 57. számának főbb cikkei:** Ahol a világ legnagyobb filmszínészei és rendezői találkoznak. A meggyilkolt költő regényes filmen. Habsburg Lipót főherceg filmügyének lett Bécsben. Egy híres író 60 éves korában filmszínész lett. Glória Swanson mint kékszakálu hercegnő. Cherlie Chaplint nem szabad utánozni. Mosjoukine, Glória Swanson és Pola Negri Japánban is hódítanak. Film-hírek. Rádió. Kapható minden újságárusítónál az 5 leies mozijegyszelvénnel együtt. Ára 5 lei.

* **Az Eladott menyasszony premierje** pénteken lesz Marcus Ritta és Marcus István fellépésével.

* **A legelterjedtebb betegség a rheuma,** mert ezt hanyagolják el a legtöbben. Pedig ha idejében használja Pöstyén iszapforrásait, úgy évszázados tapasztalat szerint biztos a segítség. Még ma kérjen prospektust a fürdő képviselőjétől: Singer László. Timisoara II; Strada T. Tegel 2. Ha nem utazhat, használja otthon Pöstyén eredeti iszapját. Beszereshető minden gyógyszerár utján, vagy a fürdő képviselőjétől.

Ideal cipőkrem kapható a Mihai Viteazul (Nagy-piaci) elárúsító helyen és STERN bűrlélemben. Str. Avram I. (Kossuth-u.) 9.

* **Törvény a vasárnapi munkaszünet és a törvényes ünnepek szabályozásáról.** — Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Ára 20 lei.

LEGUJABB

Hazudik Ledererné

Budapestről jelentik: Az elnök kérdéseire Ledererné bonyolult hazugságokkal felel, melyekbe ő is beleakad. Össze-vissza beszél azokról a tettesekről, akik szerinte Kodelkát meggyilkolták:

— Ha a britaniások gyilkolták meg Kodelkát, miért kellett a hullát maguknak el-tüntetniük? kérdezi az elnök.

Ledererné: A gyilkosok ott hagyták a hullát.

Az elnök ismerteti Ledererné életét, amelyet így aposztrofál: Ledererné szava-hihetősége semmi, mondja az elnök, mert az egész élete hazugságból állott. Már mint asszonynak hosszú ideig viszonya volt egy kapitánnyal is. Ledererné csúnya előéletét szerencsétlen gyermekkorával menteti.

A szocialisták védik Vágiékat

A nemzetgyűlésen Farkas István szocialista képviselő szótvetette a letartóztatott Vágiék ügyét. Azzal vádolta a kormányt, hogy a rossz munkásvédelmi intézkedések tették lehetővé Vágiék propagandáját. Vágiékat a kormány is szervezkedésre biztatta, aztán letartóztatta őket.

Rakovszky belügyminiszter tiltakozott Farkas István beállítását ellen. A kormány nem tárgyal Vágiékkal, akiknek kommunista szándékaival első percben tisztában volt.

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb, modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőket készít Kovács Sándorné (Nilszaz-telep) pályaudvarral szemben.

Házvételek és házfeladások

Az utóbbi hetekben sok ház és telek cserélt gazdát. Közülük a következőket közöljük:

Silberstein és Somlyó cég eladta Zsiga Miklós utcai házát 1.350.000 leíért Benedek Aladár tanácsosnak és dr. Savu Martha ügyésznek.

Néhai dr. Stokker József Ciorogariu (Uri)-utcai házát megvásárolta Víz Kálmán mérnök 900.000 leíért.

Barna Jenő megvásárolta Reményi Géza dr. Zsigma Miklós-utca 17. számú házát 780.000 leíért.

Dr. Molnár Vilmos megvásárolta Barna Jenő Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utcai házát 850.000 leíért.

Kallós Jakab Alexandru (Teleki)-utca 44. sz. házát megvásárolta 2 millióért Rosenberg Mór Nagyszalonatőr.

A Delta Arany János-utcai házát megvásárolta Somogyi Imre dr. 650.000 leíért.

Cherciu Ion iparfelügyelő Schlauch-utcai házát megvásárolta Sauerpreiss Nándor vasúti igazgató 700.000 leíért.

Cherciu Ioan megvásárolta Klein Vilmostól a Berthelot (Sal Ferenc)-utca 13. számú házát 1.200.000 leíért.

Bucico Coriolan dr. polgármester megvásárolt dr. Demetrovits Elek bankigazgató szőlőjéből 2 kat. holdat 300.000 leíért.

Feledi Sándor megvásárolta Lukács József Str. Simion Barnicu (Damjanich-utcai) házát 320.000 leíért.

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Péntek este fél 9 órakor: Eladott menyasszony, opera premier, Marcus Ritta és Marcus István vendégfelléptével.

Szombat délután fél 4 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Szombat este fél 9 órakor: Eladott menyasszony, opera ujdonság másodszor, Marcus Ritta és Marcus István vendégfelléptével. A) bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Nótás kapitány, operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Watterlói csata, vígjáték, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Hétfő este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Kedd este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

SZINHÁZI IRODA HIREI:

— Tomboló sikere van a Halló Amerikának. A közönség jutalmazni akarja a Halló Amerika kiváló együttesét azért, hogy Kolozsvárról hírt és dicsőséget szerzett Nagyváradnak. Ezzel magyarázható, hogy a nagyszerű 17 képből álló látványos operett-revü következő előadásaira szülő jegyekért valósággal tolong az érdeklődő és lelkes publikum. Hozzá járul még ehhez az erkölcsi örömhöz az is, hogy a közönség egyetlen alkalommal sem láthat és hallhat annyi ragyogó, pompázó szépet, mint ebben a revűben, mely Kolozsvár után most már egész Erdélyt, sőt Budapestet is megfogja hódítani. A Halló Amerika csütörtökön este, szombaton délután és hétfőn minden este műsorán van az összes szereplők felléptével.

— Eladott menyasszony. Teljesen készen áll már a társulat a péntek esti opera premierre, amikor Smetana „Eladott menyasszony” című világ-hírű zeneműve kerül bemutatásra. A nagy opera gyönyörű szerepeit Marcus Ritta és Marcus István, mint vendégek éneklék, ami magában is biztos sikert jelent. A többi szerepekben T. Pogány Janka, Bihari Sándor és Bereng éneklék. Az Eladott menyasszony pénteken bérleten kívül, szombaton mint az utolsó bérleti előadás A) bérletben megy.

Az opera előtt Guttman Miklós, a kiváló zene-estető tart bevezető előadást.

— Nótás kapitány és Watterlói csata. Ez a két darab kerül színpadra vasárnap délután fél 3, illetve fél 6 órai kezdettel. Mind a két darabban a társulat legjobb erői lépnek fel. Az előadások mérsékelt helyárakkal.

MOZI

— Stanley. Nevezhetnők e filmet az „életveszedelmes kalandok” filmjének is. Stanley és Livingstone kutatásait Afrikában tárgyalja a film s híven levetíti azokat az életveszedelmes kalandokat, amelyek a háború hősei és kísérőik a kultúra szolgálatában átélték. A darab szombatig marad műsorán.

— Bűvös dolgok története az „1001 éjszaka” című 7 felvonásos filmben, amely nem az a film, melyet már évekkel ezelőtt bemutattak Nagyváradon. A Dorian-film-színházban ma 6 és 9 órakor bemutatásra kerül a „1001 éjszaka” című film a francia filmgyártás legújabb termékei közé tartozik. Nathalie Kovanko és Rimsky-Korsakov a pazar kiállítás, keleti szépségekben és csodálatba ejtő filmtrükkökben bővelkedő vígjáték műsora, amely az amerikai burleszk versenye az első díjat nyert.

NYILTKOZAT

Nyilatkozat

A „Világ” című lap (Târgu-Mureș) f. é. június hó 27-iki számában „Középkori állapotok a nagyvárad villamosműnél” cím alatt megjelent, tudatosan elferdített és valótlanosságokat tartalmazó cikk közönséges rágalomnak minősítem. Nevezett lap szerkesztőjével a megterelő büntető eljárást a törvény útján folytatni teszem.

Oradia-Mare, 1925. július hó 1-én.

Bazili Mihály

a városi villamos mű igazgatója

A jómadár

— Regény —

13

Irta: Bónyi Adorján

Az előadás helyett inkább hát azt a kis asztalt nézte szemben, amely finoman fel volt virágozva és mindenféle ravasz jelzések hirdették rajta, hogy le van foglalva.

A kávéházból ismerősei jöttek ki, fiatal emberek, akiknek a kezük olyan kék volt a krétától, mintha szobafestő legények és hajuk olyan indulatos modorban lógott a homlokuk felett, mintha valahol Köhgyen volna egy olyan hivatásos művész, aki hajtépázással foglalkozik üzletszerűleg. A magyarázat azonban egyszerű: billiárdoztak.

Még akkor is a massé és a rekuze nemes rejtelmekről vitakoztak, amikor kérdés nélkül letelepedtek Guszi asztalához.

— Majd Gyuszi megmondja — hevült az egyik kékkezű.

— Helyes. Döntson Gyuszi. Mondd kérlek, hogy játszik Pesten a tripla buzerát?

— Dáköval — felelte Gyuszi, aki ezt a kegyetlenül semmi feleletet egyrészt azért választotta, mert féltette tervei nyugodt megvalósulását a váratlan cimborától, másrészt meg azért is, hogy ezzel dokumentálja: egyáltalán nincs abban a hangulatban, hogy a billiárdozás művészetéről folytasson beható vitákat.

Nem is sokat tördött többet velük. Elképzelte, hogy fognak ezek elképzelni, ha nemsokára feláll és nagy flegmával csendesen bejelenti:

— Na most gyerekek én átmegek egy kicsit Esztihez, meg Terebesyhez.

Esztihez, Bizony. Meg Terebesyhez. És megindul a nagyszerű küzdelem...

Most vége volt a színháznak. Özönlött ki a vidám emberek. Jött egy magas, fekete ur és egyenesen leült ahhoz a lefoglalt, virágos asztalhoz. Mokány, keskeny koponyája volt, nem volt szép ember, tán inkább csunyának lehetett volna mondani, de tüzes fény égett a szemében és a szája körül és széles vállán, keskeny kezein, karcsu lábain és termete nemes arányain meglátszott a nemes, kemény, szilárd és hajlékony anyaga, amelyből a természet megformálta és amely ugyanaz, mint az acél.

Egyszerre a Nagy Kakas valamennyi pincére ott állt mellette, ott állt maga a fogadás is, a cigány meg varázslatosan felébredt szundikálásából a nagy akácia alatt és játszani kezdett úgy, hogy minden barba arc a zeneszerszámok mellől egyenesen oda vigyorgott a fekete ember felé.

— Na, itt van öfelsége, Köhgy királya, az aranybálgány — mondta az egyik fiatalember Gyuszi asztalánál, de ha egy szót sem szolt volna. Gyuszi akkor is nyomban kitalálta volna, hogy ez a fekete ember nem lehet más, mint Terebesy.

A jómadár mosolygott. Ugy tett, mintha egyáltalán nem érdekelné az aranybálgány. De ezt gondolta magában:

— Jól megijednédtek, gyerekek, ha most bizalmasan megszánám nektek, hogy ez az ur fogja feleségül venni az én kishugomat.

Az udvar végéről, az öltözők felől, egyenesen a magasban ragyogó hold irányából, mintha csak az ő fehér fényének egy elhullott csöppjéből növekednék elő, egy nő alakja bentakozott ki a sötétségből és átlebegett az udvaron a virágos asztal felé.

— Drága, Gyönyörű. Egyetlen — mondta csendesen az egyik fiatalember és majd elnyelte szemével Tóth Eszter alakját. A másik fiatalember egy szót sem szolt, csak egy nagyot sóhajtott és sürgősen megrendelt még egy hosszú lépést.

(Folyt. köv.)

TŐZSDE

Zürich, július 1. Nyitás: Berlin 122 fél, Newyork 515 egyn., London 2503 háromn., Páris 2335, Prága 1525, Budapest 0.007255, Bukarest 240, Bécs 0.007255.

Bukarest, július 1. Zárlat. Devizák: Páris 993, London 1065, Newyork 218, Milanó 780, Zürich 42 fél, Bécs 30'85, Prága 645.

Valuták: Font 1052, frank 1040, svájci 41, lira 780, dinár 366, dollár 216, osztrák 31, magyar 30 fél, szokol 620.

Zürich, július 1. Zárlat: 122'72, Amsterdam 206'30, Newyork 515 egyn., London 2504, Páris 2307, Milanó 17 ötny., Prága 1525, Budapest 0.0072 fél, Belgrád 900, Bukarest 240, Varsó 99 egyny., Bécs 0.007255.

Budapest, július 1. A szerdai értékpapírzárlat: Angol M. 28. Keresk. 940. Első Bp. 147. Köszén 28 egyn., Ganz-Dan. 1925, Cukor 1830. Nasici 1685, Magy. H. 356. Pesti H. 2205. Beocsini 950. Urikányi 958. Ganz V. 1035. Guttman 395. Trósz 178. Osztr. H. 126. Borsod-Misk. 175. Borsodi szén 44. Fegyver 625. Izzó 1040. Ofa 480.

A t. urhölgyek, nőruha szalonok figyelmébe ajánljuk közmunka üzletünket, hol mindenféle rajzok akadémiát végzett rajzoló vezetéke alatt a legpontosabban készülnek.

Horváthné és Fenyvesné
kézmunkaüzlet
Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Magyarországi Hírlapok Szövetsége

OKTATÁS

Francia-német nyelvtanfolyam leányoknak. Dr. Simonyné, str. Matei Corviniul 2. 1930

LAKÁS

Nyaralásra kiadó kétszoba, ugyanolyan esetleg étkezés is kapható: Tüdőszanatórium felett, Cibere villa. 1881

Zsoserlőnm egy szobás, konyhás, mellékhelyiséges lakásomat hasonlóval. Kovács. Str. B. P. Hásdu (Hármas-u.) 21. 2007H

Eladó Colonia Hevesi (Hevesi-telep) 7. szám alatt 2 egyszobás, konyhás és mellékhelyiségekkel álló lakás. Ajánlatot a Hegedüs Hirlapirodába, Lakás-jelgére. 2008H

Átadom központban lévő szobámat bútorral együtt gyermektelen házaspárnak is. Érdeklődők forduljanak Rudolf Mosse hirdetési vállalatához. 214M

Gárgon uriember keres 2 szobás, fürdőszobás, elegáns lakást bútor nélkül, központ vagy központ közelében. Leveleket, Vezérigazgató-jelgére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 2012H

Sutern betonnal a központban, 4-5 szoba nagy-ságt keresek. — Cimet: Weisz és Kardos Központi Áruházba Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. 2010H

ELLÁTÁS

Hivatalnoknő teljes ellátással elfogadnak, ugyanolyan elsőrendű ebédoszt kioldásra is kapható. — Stern Lajosné, str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 5 l. em. 2001

Alkalmazás

Erődekező kerestetik. Fizetési igény eddigi működés megjelölésével ajánlatok Industria jelgére kiadhatóval. 1982

2 kifutó lány felvétetik a Sonnenfeld nyomdába.

Ügyes közműkoru, perfekt főzőnő, mosni vasalni tud, hosszú bizonyítványokkal, állást keres. Ertesit az állomással szemben lévő klotzettelügelőnő. 1938H

Borbélysegéd, ki elsőrendű üzletben volt alkalmazásban, állást keres. Rosenberg, Str. Astra (Gilányi-utca 21) Ny

Gépirőnő, aki románul is tud, felvétetik a kazánfelügyelői szolgálat. Str. Principele Mihai (Gerlicy-u.) 14.

Elsőrendű regáti felsőruha varrónő társulna, esetleg varrodába állást keres. Str. Pastör 3. 2009H

VI. Lyeonmot végzett diák a nyári szünidőre foglalkozást keres. Cim a Hegedüs Hirlapirodába. 2016H

Gyakorlott gyors- és gépirőnő felvétetik az Apollo drogeriában. 2015

Könyvelőnő, ki a gépirásban és mindentféle irodai teendőkből több évi jártassággal bír, állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 2017

Adás-Vétel

Eladó kiadó és cserelakást 24 óra alatt diszkrétan elintézem. — Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (volt Nyomda-u.) 4. 1938

Eladó 2:0 beklőzhető ház, kisebb-nagyobb kedvű fizetéssel. Szőlők, földbirtok. Weisz Gizi, Strada Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1929

Használt férfi és női cipők olcsón eladók. Str. Cuza Voda (Zacsvay-u.) 19. sz.

Zongora, rövid, kereszt-húros, fémszerkezetű, kitűnő hangú és egy amerikai rollós íróasztal eladó. Str. Coloman Rimanoczy-utca 1., l. em., balra. 2006

Zsákak lisztes, terményes, korpás és vegyes használt zsákak eladók a Crystal vegygyár telepén (volt Lityogó malom. Str. P. Cerna Terézia-utca) 2. 1964H

Eladó több lakások olcsón. Üzletek. Kapualatti bejárati bútorozott szobák konyhával is. Weisz Gizi, str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1981

200 holdas tagbirtok tanjai épületekkel, vasuti állomás mentén, hasznos-bérbe kiadó. Értekezni dr. Roksán György ügyvédnél, Parcul Alba Iulia (Bunyitay-liget) 6. 1974H

Eladó Str. Gen. Bertelet (Sal Ferenc-u.) 2 szobás, e'őszobás, mellékhelyiségek beklőzhető magánház, kerttel, 345 ezer. Weisz Gizi, str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1982

Eladó Újvárosban gyönyörű magánház háromszoba, fürdőszobás modern lakással. Azonnal beklőzhető. Értekezni: Kortsáros Lászlónál, str. I. C. Bra-tianu (Szaniszló-utca) 22. 1977

Eladó magánház, 2 szoba, mellékhelyiségek, nagy istálló 200 ezer leiert str. Isprescu (Ovoda-u.) 13. — Ugyanott egy másik ház, több lakással, egy szoba, konyha elfoglalható, 150 ezer leiert. 2000

Szeszgyárvezető, első rangú

gyakorlott **szeszfőző** felvétetik nagyobb városban mezőgazdasági szeszgyár és finomítónál. :: Pályázók ajánlatukat a Hegedüs Hirlapirodában „Spiritus” jelige alatt adják le.

Concurs.

Casa Cercuală a Asigurarilor Sociale din Oradea-Mare publică concurs pentru postul vacant executor asimilat șef de birou c. I.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta în termen de 15 zile cereri scrise în limba română cu mâna proprie atașând cerereri următoarele acte:

- Extrasul depe actul de naștere.
- Certificatul Șef Medicului Casei Cercuale din care să rezulte că din punct de vedere sanitar este apt pentru serviciu.
- Certificat de studii
- Dovezi pentru satisfacerea serviciului militar.
- Declarații de limbele ce cunoaște.
- Referințe scrise de la Autoritățile sau persoane particulare cu cari au fost în relații de serviciu.

Cererile se vor înainta pe adresa Casa Cercuală a Asigurarilor Sociale Oradea-Mare.

M. C. STOPES

A szerelmi élet a házasságban.

Szerző ügyesen és tudományos szempontból világítja meg a fogamzások ellenőrzésének fontos kérdését. Felülbírája a használatban lévő módszereket s részletes leírását adja egy olyan módszernek, melyet ő megbízhatónak tart. Ára 110— Lei. — Kapható:

a Hegedüs Hirlapirodában

Ablak- és tükörüvegei

FRENCZEL

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

Cimba'om, asztalok, székek, szekrény eladók nagyon olcsón, str. Mánásturi (Zárda-u.) 1. sz. 1999

Eladó új ház, azonnal átadó 120.000 lei, 16 hold föld, keftő beültetett szőlő, lakás, istálló 560.000. Ház átadó lakással, nagy kerttel. Be- és külvárosban házak, korcsmák, fűszerüzlet. Hentesüzletes ház. Emeletes ház nagy jövedelemmel. Több szőlő és földbirtokok 15 holdtól 60 ig. Értekezés volt Toma Józsefnél 3—6 ig str. Tache Ionescu (Körös-utca) 21, délelőtti str. Podgoria și Sinaia (Nilsztelepen). 1997

Egy szép mahagóni dohányzó asztal, két gyönyörű plus fotel, egy szép piros vaságy, egy toaletti tükör, asztal, képek, könyvek, zsíros bodon, levél-nyomó prés, vas láda és mindentféle apróságok nagyon olcsón eladó. Özv. S. hvarzné, str. Densușianu (Jókai-u.) 12. 1935

Ház jóforgalmu fűszerüzlettel, havi 70—100 ezer Leu forgalommal, eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 1918

Filbététes kézimunka gyártó és stórok olcsón eladók. Str. Alexandri (Teleki-utca) 55. 2004

Jókarban lévő biciklit keresek. Kovács, I. C. Bra-tianu (Szaniszló) u. 28. sz. 2003

Nagyon olcsón sürgősen eladó komplett ebédlő. — Schwartzné, str. Densușianu (Jókai u.) 12. 1957

Fontos

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moșoiu (Mezey Mihály-utca 10.

Félfedeli, 4 üléses, ujonnan lakkozott, teljesen jókarban lévő fekete hintó eladó. Cim a kiadóban. 2005

Jómeneteli fűszerüzlet, italmérőssel betegség miatt eladó. Weisz, Tulka 2011H

Órlási ipartelep épületekkel, vasuti vágány mellett, olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodába 2018H

Külföldi

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-ter) 24. Értésíté délután. 406

Piliss és gouvér munkát nagyon olcsón készítenek. Str. Alexandri (Teleki-utca) 22, kapuval szemben. Ny

Grosinger Etelka divatszalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készülnek. Str. Saguna (Kapuscinus-utca) 5., földszint 4. ez. 1425

FÜRDŐKÁDOK

JÉGSZEKRÉNYEK

mindentféle fürdőszoba felszerelések legolcsóbbak

KAUFMANNÁL

Gojdu (Beöthy Ö.)-u. 22

Uj típusu külföldi

Gyermek kocsik

megérkeztek.

SZABÓ Istváruhá

Sas-passage 42. szám

KERÉKPÁROK, VARRÓGÉPEK

állandóan raktáron. Javítások szakszertien készünek

KONRÁDNÁL

Strada Baross-utca 10.

Féregirtást

poloska, sváb muszka bogarak stb.irtást egy szoba, mint bármely helyiségből felelősség mellett

vállalok

NAGY BÉLA

féregirtó vállalat, Parcul Traian (Tisza Kálmán-ter) 1

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat

DEUTSCHER

Utlevéleket elintézi.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Legalcsóbban

vásárolhat, javíthatat órát és ékszereket

Weinbergernél,

Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 23. szám.